

Joep van Leeuwen: Maastricht koestert zijn talent te weinig

Jazz als *intermenselijke* relatie

Joep van Leeuwen, docent jazzgitaar en jazzgeschiedenis aan het Conservatorium Maastricht, heeft tijdens Jazz Promenade een unieke concertreeks gegeven: Jazz Guitar Meets Church Organ. Een combinatie samen met organist Gero Körner. Vier uitverkochte optredens tonen aan dat er in Maastricht ook een publiek is voor serieuzere muziek. Die krijgt alleen nog niet het platform dat bij een aankomende culturele hoofdstad van Europa hoort.

"Vorig jaar heeft de directeur van de Jazz Promenade Wilma Heystek in Maastricht een project gedaan met jazz en gregoriaans. Ik dacht: er moet nog zoiets zijn. Vervolgens zag ik in de Onze Lieve Vrouwe-kerk het pijporgel en wist: dat is het. We wilden twee werelden aan elkaar koppelen die ogenschijnlijk niks met elkaar te maken hebben. Jazzgitaar met een kerkorgel is uniek. Ik ben het in de jazzgeschiedenis niet eerder tegengekomen. Het pijporgel blijkt een ontzettend fascinerend instrument te zijn. Eigenlijk is alles op het orgel mogelijk. Je hoort het klassieke karakter, de prachtige klankmogelijkheden met de verschillende registers, maar het blijkt dus ook te kunnen swingen. Het moeilijke was dat de ritmische stukken op het oksaal goed klonken, maar in de kerk niet. Daarom twijfelde ik over de haalbaarheid. Totdat de organist van de OLV-kerk voorstelde naar de Lutherse Kerk en de Cellebroederskapel te gaan. Die ruimten zijn kleiner en klinken beter. Pas na de tweede repetitie dacht ik: dit gaat misschien lukken."

BESCHAMEND

"Jazz Guitar Meets Church Organ heb ik zelf geproduceerd. De financiële kant van dit project heeft me mateloos geïrriteerd. Jazz Promenade heeft namelijk geen productiebudget. Ze hebben subsidie aangevraagd, maar die werd afgewezen. Mijn initiatieven liepen eveneens op niks uit. De kosten zijn vooral in de huur van de kerken en orgels gaan zitten. Alleszins redelijke bedragen. Uiteindelijk heeft Bert Gijselaers (BG-Match), een vaste opdrachtgever, de zaak vlot getrokken op het moment dat ik op het punt stond het project af te blazen. Als je zegt dat het *beschamend* is zoals Maastricht met serieuze kunsten omgaat, noem ik dat een eufemisme. Daar heb ik geen goed woord voor over. Kunst moet publiek bereiken. Maar je hebt ook kunstvormen die een intensieve begeleiding nodig hebben, zoals jazz. Er is in de regio veel talent, maar helaas heeft Maastricht geen goed jazzpodium. Onlangs werd tijdens de conferentie over Maastricht Europese Culturele Hoofdstad nog eens benadrukt

dat succes boeken als *creative city* vooral betekent dat je concentreert op je eigen talenten. Je moet niet nadoen wat elders al gebeurt. Het gaat dan over het krijgen van originele, bijzondere ideeën, iets waar je normaal niet opkomt, zoals dit project. Maastricht doet te weinig met het eigen jazztalent."

POPULAIRE KUNST ALS MAATSTAF

"Het doet mij geen pijn dat Beppie Kraft in Maastricht een volle markt trekt. Beppie is goed in wat zij doet. Net als André Rieu. Ik verwacht heus niet dat ik met mijn muziek het Vrijthof vol krijg. Vier volle kerken met dit concert vind ik echter een vergelijkbare prestatie. Als populaire kunst de maatstaf is geworden, begrijpen verantwoordelijken iets niet goed. Er bestaat wel degelijk belangstelling voor de serieuzere vormen van muziek. Dat heb ik gezien tijdens de vier uitverkochte concerten. Ik vind dat alle partijen hierin hun verantwoordelijkheid moeten nemen. Ook de journalistiek. Sommige media waren opvallend afwezig; TV Maastricht en dagblad De Limburger hebben het project erg goed toegelicht. Daar ben ik verheugd en verrast door. Dat doet me ook iets. Dat geeft mij het gevoel dat ik onderdeel ben van de Maastrichtse gemeenschap, van de stad met honderdtwintigduizend inwoners waarvan een aantal zich wel degelijk interesseert voor mijn muziek."

DEMOCRATISCHE MUZIEK

"Jazz is voor mij de meest democratische muziek. Het individualisme bij de jazzmusici zal niet onderdoen voor dat bij de klassieke musici. Maar om vooruit te komen, moet je met de ander samenspelen. *Samen zoekend en strijdend* moet je vooruit komen. Ik denk dat het grote verschil tussen de jazz en klassieke musicus is dat de eerste *open minded*, avontuurlijker is; bereid om meer risico te nemen. We gaan het niet doen zoals vorige keer gebeurd is. De vier voorstellingen in deze reeks zijn elke avond anders geweest. We deden ongeveer hetzelfde, maar de ruimte was telkens anders en

onze muziek ook, want we hebben volledig vrij geïmproviseerd. Dat vind ik al sinds mijn jeugd jaren het fascinerende aan jazz. Als kind wilde ik de magie achter de muziek van Miles Davis ontdekken. De muziek staat niet op papier en toch gaat het een hele plaatkant lang door. Er zijn afspraken, maar je mag er zo hard tegen aanbotsen als je wilt. Dat maakt het telkens weer spannend. Dan wordt jazzmuziek een *intermenselijke* relatie. Je hoeft niet de beste vriendjes te zijn om samen te kunnen spelen. Maar je moet muzikaal wel een gemeenschappelijk idee hebben."

Franc Coenen

JAZZ EN KERKORGEL KRIJGEN VERVOLG

Joep van Leeuwen en Gero Körner willen volgend jaar doorgaan met hun unieke concertreeks *Jazz Guitar Meets Church*. Er liggen al aanvragen uit onder andere Roermond. "We willen het gaan promoten." Is hij niet bang dat anderen zijn concept gaan kopiëren? "Deep down wel en dat voelt niet goed, maar dat moet je van je afzetten. Net zoals je dat als docent ook doet wanneer studenten gaan musiceren waar jij ook had kunnen staan. Bovendien zullen anderen het concept weer een nieuwe invulling geven. Het zou prachtig zijn een andere interpretatie van dit idee te kunnen horen. Zelf denk ik aan een uitbreiding, om er nog een derde *Fremdkörper* bij te halen. Bijvoorbeeld een klassiek koor. Ik heb eerst voor deze concertreeks nog gedacht een contrabas erbij te halen. Dat hebben we in de Martinuskerk geprobeerd. Het lukte echter niet de contrabas boven te krijgen. De trap was te smal."

Kijk voor meer informatie op de website van Joep van Leeuwen (www.joepvanleeuwen.nl) en Gero Körner (www.gero-koerner.de) en www.myspace.com/joepvanleeuwen. Joeps meest recente CD kan gekocht worden bij Jazzaround@home.nl of bij iTunes en amazon.